

6.2.2018

Taloushallinnon automaation ja raportoinnin kehittämisen koordinaatioryhmä

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut Taloushallinnon automaation ja raportoinnin kehittämisen koordinaatioryhmä.

Tausta

Pääministeri Juha Sipilän hallitusohjelman tavoitteena on sujuvoittaa säädöksiä, rakentaa digitaalisen liiketoiminnan kasvu ympäristöjä ja digitalisoida julkiset palvelut. Taloushallinto on niin julkisten kuin yksityistenkin organisaation keskeinen tukitoiminto, jolla varmistaa organisaation tavoitteiden saavuttaminen. Taloushallinnon digitalisointi parantaa organisaatioiden toimintaedellytyksiä automatisoimalla ja nopeuttamalla tukiprosessia ja luomalla toiminnan tehostamiseen perustuvia kasvu edellytyksiä.

Taloushallinnon automaation kehittämisen keskeisin hanke Suomessa on ollut Aalto yliopiston Real Time Economy (RTE) tutkimushanke, jonka juuret voidaan katsoa ulottuvan eurooppalaisen maksujärjestelmän (SEPA) luomiseen vuonna 2006. Verkkolaskun osalta yhteistyö alkoi jo 2000-luvun alussa.

RTE on koonnut yhteen kansalliset toimijat ja heidän kehityshankkeensa, kuten Taltio, XBRL-taksonomia ja viranomaisraportointi, ja jonka piirissä käynnistetyt hankkeet ovat edenneet hyvin tiettyyn vaiheeseen saakka. Kuitenkin esimerkiksi verkkolaskussa koko yhteiskunnan tasolla hyödyt ovat jääneet vajaiksi, koska kehitys on kohdannut erilaisia käyttöönottoon liittyviä haasteita ja useilla alueilla on sekä sääntely- että koordinoitintarpeita. Vastaavaa ongelmia on näköpiirissä myös muissa hankkeissa. Julkisen hallinnon toimenpiteitä tarvitaan ongelmien ratkaisemiseksi.

Digitaalisella taloushallinnolla saavutetaan paljon hyötyjä niin kuluttajien, yritysten, pankkien kuin julkisen sektorin näkökulmasta, kun rakenteellisessa muodossa olevia tietoja voidaan tehokkaammin hyödyntää sekä raportointitaakkaa keventää. Digitalisoinnilla voidaan saavuttaa suuria suoria kustannussäästöjä ja mahdollisuus viedä kokonaisia arvoketjuja reaaliaikaisiksi. Pääasiallisesti tiedot syntyvät erilaisissa maksutapahtumissa ja samoja tietoja hyödynnetään eri tavoin prosessien erivaiheissa. Tietojen tulee olla yhtenäisesti kuvattuja ja määriteltyjä.

Digitaalisen tiedon kokonaisvaltainen hyödyntäminen mahdollistaa myös lukuisia muita, osin epäsuoriakin etuja ja tehokkuushyötyjä koko talouden tasolla: niukkeneva työvoima vapautuu rutiineista tuottavaan työhön, ympäristörasitusta voidaan pienentää, riskienhallintaa voidaan parantaa, harmaata taloutta voidaan torjua tehokkaasti, sisämarkkinakehitystä vauhdittaa, globaalia standardointia edistää, pilvipalveluvientiä kasvattaa ja uudenlaista yritystoimintaa synnyttää.

Kansainvälisesti on arvioitu, että yritys voi säästää pelkästään verkkolaskulla 1-2 % liikevaihdostaan. Myös Suomen osalta pelkästään verkkolaskutukseen ja maksuautomatisointiin perustuvat säästöt on arvioitu erittäin merkittäviksi: Elinkeinoelämän keskusliiton arvion mukaan säästöt ovat 2,8 miljardia euroa yritysten välisessä laskutuksessa, Kuntaliiton mukaan 150 miljoonaa euroa kuntien osalta, Valtiokonttorin mukaan 150 miljoonaa euroa valtiolla, minkä lisäksi tulevat vielä kuluttajien saamat hyödyt.

Tavoite

Työryhmän tavoitteena on automatisoida taloushallinto ja -raportointi Suomessa.

Työryhmän tavoitteena on edistää taloushallinnon ja -raportoinnin säästöjen syntymistä uusien toimintamallien käyttöönotolla julkishallinnossa ja laajemmin koko kansantaloudessa.

Ryhmän työn tavoitteena on luoda edellytyksiä harmaan talouden torjuntaan taloushallinnon digitalisaation keinoin.

Tehtävät

Koordinaatioryhmän tehtävänä on:

- Tunnistaa automaattisen taloushallinnon ja -raportoinnin sääntelytarpeita ja -esteitä ja tehdä ehdotuksia sääntelymuutoksiksi.
- Toimia eri kehittämishankkeiden neutraalina yhteistoimintaverkostona.
- Koota yhteen tietoa eri kehittämishankkeiden tilanteesta ja tarpeista ja jakaa tietoa eri hankkeiden välillä.
- Muodostaa ja kuvata eri kehittämishankkeiden yhteistä tavoitetilaa ja tukea eri kehittämishankkeiden yhteisten tavoitteiden saavuttamisessa.
- Käynnistää tarvittavia selvitys- ja tukimuotoja käynnissä olevien hankkeiden edistämiseksi tai tarvittavien muutosten konkretisoinniseksi nykyisissä hallinnon tehtävissä.
- Laatia itselleen tarkka työsuunnitelma.
- Esittää tarvittavia lainsäädännön muutostarpeita ao. ministeriöille.

Koordinaatioryhmän tulee myös huolehtia, että tarvittavat lainsäädäntöhankkeet käynnistetään. Ryhmän toiminnasta raportoidaan toimintatapojen uudistamisen ministeriryhmälle.

Koordinoitavat hankkeet ja tehtävät

Koordinaatioryhmä tukee käynnissä olevia hankkeita sekä koordinoi niiden välistä työtä suhteessa taloushallinnon ja raportoinnin automatisointiin.

Koordinaatioryhmässä käsiteltävät hankkeet ja tehtävät ovat:

- TALTIO-hankkeessa luotiin yhtenäinen standardin muoto rakenteiselle taloustiedolle, joita ovat mm. tiliotteet, verkkolaskut ja sähköinen kuittitieto (eKuitti).
- Tilinpäätös 2.0 hanke on Verohallinnon ja Patentti- ja rekisterihallituksen tilinpäätösraportoinnin kehittämishanke, joka perustuu XBRL Suomi –konsortiossa tehtyyn XBRL-raportointikielen kehittämiseen talousraportointiin.
- Kuntatieto-ohjelmassa suunnitellun automaattisen talousraportoinnin Valtiokonttorin käyttöönottohanke kuntien ja maakuntien talouden raportoinnissa.
- Finanssivalvonnan, Suomen Pankin ja Tilastokeskuksen rahalaitoksiin, vakuutuslaitoksiin ja sijoituspalveluyrityksiin kohdistamia tiedonkeruut, joita on kehitetty viranomaisten kesken ja otettu käyttöön mm. XBRL-muotoista raportointia ja velvoittavaa EU tason raportointisäännöstöä. Lisäksi huomioidaan IFRS 9 standardin tulon aiheuttamat kehittämistarpeet tiedonhallintaan ja viranomaisraportointiin.
- Rahoitusvakausvirasto on aloittanut toimintansa vuonna 2015 ja yhtenä toiminnan kehittämistehtävänä on toiminnassa tarvittavien rahoituslaitosten tietojen keruun kehittäminen yhteistyössä mm. Finanssivalvonnan kanssa
- Uuden maksupalveludirektiivin toimeenpano (PSD2).
- Hankintojen kehittäminen.
- Valtiovarainministeriön käynnistämän Yhteisen tiedon hallinta – hankkeen tavoitteena on järjestelmällinen yhteisen tiedon hallinta ja tiedon jakelun parantaminen. Hankkeessa keskitytään mm. yhteisessä käytössä olevien käsitteiden ja määritelmien hallintaan yhteistyössä ja yhteisillä hallintavälineillä.

Koordinaatioryhmä voi itse täydentää koordinoitavia hankkeita kutsumalla niiden edustajat ryhmän työhön joko kuultavina asiantuntijoina tai ryhmän jäseninä.

Toimikausi

Ryhmän toimikausi on 1.2.2018 - 31.3.2019.

Työn organisointi

Puheenjohtaja:

erityisasiantuntija, Olli-Pekka Rissanen, valtiovarainministeriö

Varapuheenjohtaja:

johtava asiantuntija Timo Kaisanlahti, työ- ja elinkeinoministeriö

Jäsenet:

neuvotteleva virkamies Mika Björklund, työ- ja elinkeinoministeriö

taloustarkastaja, Sanna Appelberg, oikeusministeriö
 (varajäsen erityisasiantuntija, Juha Saunamäki, oikeusministeriö)
 erityisasiantuntija, Jani Heikkinen, Valtiovarainministeriö
 tietovirtajohtaja, Tarja Rautio, Verohallinto
 (varajäsen ylitarkastaja, Minna Rintala, Verohallinto)
 johtaja, Liisa Räsänen, Patentti- ja rekisterihallitus
 (varajäsen lakimies Pauliina Päivinen, Patentti- ja rekisterihallitus)
 toimialajohtaja, Mikko Kangaspunta, Valtiokonttori
 (varajäsen apulaisjohtaja, Tanja Wistbacka, Valtiokonttori)
 projektipäällikkö, Lea Vuorinen, Tilastokeskus
 ekonomisti, Riku Thilman, Rahoitusvakausvirasto
 (varajäsen hallinnollinen lakimies, Linda Kanninen, Rahoitusvakausvirasto)
 vanhempi neuvonantaja, Kari Kemppainen, Suomen Pankki. Kari Kemppainen edustaa myös Finanssivalvontaa.
 (varajäsen toimistopäällikkö Heli Snellman, Suomen Pankki)
 tarkastuspäällikkö, Viivi Lajunen, opetus- ja kulttuuriministeriö
 (varajäsen erityisasiantuntija Jyrki Tanskanen, opetus ja kulttuuriministeriö)
 Sihteeri:
 projektiasiantuntija, Lotta Engdahl, valtiovarainministeriö

Työstä ei laadita keskustelupöytäkirjoja vaan kokouksen päätösmuistiot. Työn tulokset luovutetaan päätös- ja linjausesityksinä asianomaiselle taholle. Työstä kirjoitetaan raportit toimintatapojen uudistamisen ministeriryhmälle.

Koordinaatioryhmä kuulee työssään tarvittaessa myös muita ulkopuolisia asiantuntijoita ja voi järjestää yhteistyötilaisuuksia sidosryhmien kanssa.

Kustannukset ja rahoitus

Koordinaatioryhmän työ tehdään virkatyönä. Mahdollisten ulkopuolisten selvitysten ja yhteistyötilaisuuksien hankinnasta päättää erikseen valtiovarainministeriö.

Kunta- ja uudistusministeri

Anu Vehviläinen

Lainsäädäntöneuvos, yksikön päällikkö Sami Kivivasara

Jakelu

Koordinaatioryhmän jäsenet
Finanssivalvonta
oikeusministeriö
opetus- ja kulttuuriministeriö
Patentti- ja rekisterihallitus
Rahoitusvakausvirasto
Suomen Pankki
Tilastokeskus
työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiokonttori
valtiovarainministeriö/Kunta- ja aluehallinto-osasto
Verohallinto

Tiedoksi

Hallintopolitiikan alivaltiosihteeri Päivi Nerg
valtiovarainministeriön kirjaamo